

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspeditja v „Katoli. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 250.

V Ljubljani, v ponedeljek 31. oktobra 1898.

Letnik XXVI

Vabilo na naročbo.

S 1. novembrom pričenja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto 12 gld. | Četrt leta 3 gld.

Pol leta 6 „ | Jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja predplačan:

Vse leto 15 gld. | Četrt leta 4 gl. — kr.

Pol leta 8 „ | Jeden mesec 1 „ 40 „

Upravništvo „Slovenca“.

Ob grobu nemške levice.

Šla je; v cvetu svojih let je ostavila solzno dolino; sredi najdrznejših načrtov ji je omahnila glava v smrtni sen. Za njo plače uboga sirota — »zatirani nemški narod« v avstrijskem ozemlju, po nji vzdihuje velik del naše birokracije. Šla je — zedinjena nemška levica v državni zbornici in ni je več.

Začetkom letošnjega zasedanja se je bila rodila. Načelniki nemških opozicijskih skupin, izvemši Woltovo, so imeli svoj posvetovaven organ — skupne konference, ali kot jim pravijo na desnici — eksekutivni odbor. Tu so sklepali o skupni taktiki in tako so vplivali, da je bilo postopanje na leviči jednotno.

Zadnjo sredo se je pokazalo, da tem skupnim konferencam manjka podlage. Švegel in jud Mauthner sta s svojimi člani glasovala v pogodbenem odseku z desnico. Dr. Grossov predlog, naj odsek preko pogodbenih vladnih predlog preide na dnevni

red, je bil na glasovanju. Na desnici je manjkalo 13 članov, ker so sodili, da pride do glasovanja še-le zvečer. Nepopisna vnemarnost, ki zasluži, da jo javno ožigosamo! A bilo je tako in v rokah levičarskih poslancev je bila usoda vladnih predlog in usoda cele desnice. Lahki so potegnili z desnico, toda njihovi glasovi bi še ne bili zadostovali, da nista Šveglova in Mauthnerjeva skupina glasovali z njo.

Ta dogodek je imel važne posledice. V četrtek je pri svojem zborovanju sklenila nemška ljudska stranka, da zavoljo tega ne bo pošiljala več svojih zastopnikov k skupnim konferencam. — Krščansko-socialna zveza je pri svojem posvetovanju jednoglasno izrekla, da je sedaj nemška vzajemnost razbita in skupni posvet načelnikov brez pomena. Nemška napredna stranka je izjavila, da je s tem ugasnilo delovanje skupnega, taktičkega organa.

Nas veseli ta dogodek in sicer iz dveh vzrokov:

Najpreje se je sedaj pokazala vsa puhla hinavščina, ki se je šopirila nekaj časa sem pod frazo »nemške vzajemnosti«. Ti vzajemnosti smo se smijali že s prvega početka. Kako je mogoče govoriti o kaki vzajemnosti pri strankah, ki se bijejo med seboj na življenje in smrt. Tu ne vpoštevamo Schönererjeve radikalne šestorice, ki vedno brezozirno napada vse druge nemške stranke in jim očita izdajstvo. Med temi strankami, ki so bile sedaj navidezno zvezane, imamo ogromno nasprotij. Krščanski socialci in liberalci se pobijajo z vsemi silami. Saj je nedavno Noske pri nekem zborovanju javno rekel, da se mora Lueger zapoditi iz nemške zveze. Prav tako sodi Luegerjeva stranka o liberalcih. Nemški nacionalci imajo tudi malo smisla za kako vzajemnost. Vender so bili doslej nekaj časa združeni. Sedaj so vsaksebi in publica nemške vzajemnosti se je

razsula. Jedne javne goljufije je manj in to nas veseli.

Drugič pa zadovoljni beležimo, da je Švegel sodeloval pri tem razpadu. Tak mož razdere vse, kar doseže. Kjer je, tam je tudi nesreča. To vedo o njem doma, na Dunaju in na Turškem. Še o počitnicah se je letos štelil za voditelja nemških strank pri Thunu. Igral je ulogo nemškega »Gemeinbürge-a« ne glede na to, da se njegovemu rojstnemu domu pravi »pri Balohu«. Slavili so ga zato nemški listi. Tudi pričetkom sedanjega zasedanja se je še dobro držal. Sedaj je izpregel. V njegovih rokah je bila cela situacija; ni se je poprijel. Vzrok mu je zanimiv.

Liberalni veleposestniki, po večini ubožani plemiči, ki potrebujejo politike, da si z njo pridobivajo vsakdanjega kruha —, si morajo vsled tega ohraniti vedno sposobnost za vladanje. Na zgorej so obrnene njihove oči tija, kjer se delé ministerski portfelji. Zato žrtvujejo vse, tudi nemško vzajemnost, če je treba. Sedaj jih pa vodi mož, ki je sam v te vrste požrtvovalnosti velik. Stare nemške plemiče vlada sin slovenskega kočarja, ki je tudi žrtvoval slovensko mišljenje in slovenski značaj seveda vse iz najgloblje globokosti patrijotičnega čuvstva.

Trenotje je postalo opasno. Thunovo stališče je tako trdno, da bi bilo težko ga sedaj vreči, predno se sklene pogodba. Thun se pa vedno bolj veže z desnico. Dipauli — katoliški politik — ima sedaj portfelj, ki so ga nosili doslej samo ljudje pristno židovsko-liberalne baže. Izprememb bo še morda kaj. Tu treba poseči vmes. Tista opetovana, — a zavita in v važnih stvareh neresnična poročila o sestanku na Trsatu v »N. Fr. Presse« so bila po naši odkriti sodbi Schweiglovo delo. Konstatiramo — zavita in v važnih stvaréh neresnična poročila, dasi sicer ne čutimo potrebe, da bi z ostudno dunajsko judinjo polemizovali. Namen tem poročilom je bil ta-le:

LISTEK.

Materi.

(Vseh vernih duš dan.)

Zvon turobno vernim dušam poje,

Davne smrti me spominja tvoje,

Moja mati.

Ali naj vzdihujem, ali molim,

Da srcé si žalostno utolim,

Mila mati?

Ali naj ti razsvetlim gomilo,

Nanjo cvetja položim obilo,

Draga mati?

Oh, vse cvetje zate nima duha

In za tožbe moje vse si gluha,

Ljuba mati.

In svečava vrhu groba blede

Ne odpre ti vekomaj pogleda,

Zlata mati.

Ti ležiš brez diha in brez čuta,

Božja dekla, smrt, kako je kruta!

Tiha mati.

Nično vse, karkoli naj izvolim,

Nično ni samo, če zate molim,

Rajna mati.

Smrtni angel, ki te je poljubil,

Ni tedaj življenja sam izgubil,

Sladka mati.

On v posodi zlati danes nosi

Do nebes, kar moja duša prosi

Zate, mati.

Bog, ki vsako delo plača verno,

Plačaj ti ljubezen neizmerno

Blaga mati.

Ondi večno srečo ti prisodi,

Ktere si zastonj iskala todi,

Vboga mati.

Anton Medved.

Primorka.

Profil. — Spisal S. Semenovič.

(Dalje.)

Zdaniilo se je že bilo popolnoma in ljudje so se bili razšli. Tudi jaz sem se vrnil v stričevo hišo, stoječo ob morskem obali nekaj korakov od kočé ribiča Zvanija.

Strica sem dobil že na verandi. Čital je časnike prejšnjega dneva.

Moj stric je že star mož. V svoji mladosti je z očetom veliko kupčeval po svetu; pozneje je bil vojak pri mornarici. Vsled svoje bistroumnosti je bil brezplačno vsprejet v c. kr. mornarsko akademijo v Reki.

Kot doslužen častnik se je nastanil v reški okolici, kjer si je sezidal prijazno hišo. Že večkrat me je vabil, naj ga obiščem. Po dolgem odlaganju sem prišel v počitnicah k njemu, s čimur sem ga zelo razveselil.

Moj stric je vstajal zelo zgodaj. Vsako jutro sem ga gotovo že dobil na verandi, kjer je lagodno sedel, čital časnike prejšnjega dneva in pušil. Trdil je, da mu zjutranji zrak najbolj ugaja. Po dnevu ni rad hodil iz hiše, zlasti popoldne ne, vročina mu je bila zoperna.

Sédel sem zraven strica na stol in se zagledal na morje.

Solnce je vshajalo izza raztegnjenih gôr kršne Dalmacije. Ljubeznjivo so se upirali svetli žarki na morsko gladino. Gibajoči valovi so se bliščali ko samo srebro.

odtujiti vlado nam južnim Slovenom; namestu njih pa dati ji na razpolago druge skupine v važnejših vprašanjih. Tako so hoteli dobiti vpliv na vlado in ob ugodnem trenutju vlado samo v svoje roke. Koliko se je proti nam rovalo zasebno in koliko se še ruje, kakšna pota hodijo naši ljubi nasprotniki, da bi vzlasti nas očrnili in po malem ugonobili, ne vemo, pač pa slutimo. Ne motimo se pri tem, če tudi tistim, kateri so bili prav za prav Schweglu na ljubo poslani na Kranjsko, pri-sojamo važno delovanje. To je vse v ozadju. Schweglovo glasovanje v nagodbenem odseku sloni na tem ozadju. Poznamo se.

Izjavljamo pa, da nas ni volja podpirati ambicij odrodilcev — odpadnikov in da sedaj, ko gledamo nasprotni perfidiji v lice, ne moremo družega, nego z veseljem pozdraviti sklep naše zveze, da ostanejo naši poslanci še v desnici.

Prodali se vsled tega niso in se ne bodo. Vzlasti gledé na nagodbo morajo imeti pred očmi svojo dolžnost, da ne glasujejo za nobeno našemu ljudstvu krivično pogodbo. Samostojno, odkritosrčno a gledé na tako lokave nasprotnike — tudi previdno! Pomagajo naj, da bodo možé a la Schwegel jednako sodili vsi na levi in desni, zdolej in zgorej. S tem bodo pomagali ozdraviti tudi politiko v domači deželi.

Politični pregled.

V Ljubljani, 31. oktobra.

Večna na delo! S temi besedami je nekako izražena misel, katero razmotriva poljsko glasilo »Czas«, pišoč o veliki važnosti pogajanj vlade s »slov. krščansko-narodno zvezo«. Omenjeni list piše namreč o tem sledeče: Velika dobrohotnost in velik razum, ki ga je kazala vlada napram narodnostnim zahtevam Slovencev, ne more ostati brez ugodnega vpliva na razmerje vlade napram ostalim strankam desnice in je napravil specijelno na Čehé zelo ugoden vtis. Nadjati se je toraj, da zmagajo treznejši elementi v tem klubu napram ekscentričnim zahtevam klubove manjšine. Grof Thun je tekom pogajanj težil le po potrebnem zjedinenju in solidarnosti desniških strank in je presojal njih želje in zahteve tudi le jedino s tega stališča. Nadjati se je toraj, pravi »Czas« nadalje, da ta prizadevanja obrode zaželeni sad. Ugodna prilika v to svrhu se ponuja v brezkončni razpravi nagodbenega odseka in pododsekov. Tu je pravo polje za nagodbeno delo in za desnico tem bolj olajšano, ker se nahaja v razmerju devetih proti petim glasovom in ima toraj vodstvo razprav v svojih rokah. Vspeh v pododsekih bo pokazal resnični obstoj večine. Trditi se pač sme, da je o potrebi eksistence večine prepričana v prvi vrsti sama in da smatra vladno stališče v tem oziru le za neko vspodbudo in ne samo za vzgled. Potrebno je vsled tega, da je s čutom te potrebe, namreč eksistence, prešinjeno ne samo delo v pododsekih, marveč tudi stališče posameznih klubov večine napram nagodbi, torej v prvi vrsti Slovencev in Čehov. O stališču poljskega kluba tu ni potreba govoriti,

ker te politične stranke pač ni treba prepričavati o važnosti parlamentarne večine. Toraj: Večina na delo! — Temu poročilu se pač vidi na prvi pogled, iz kakih krogov da prihaja. Zelo čudno in rekli bi skoro nečuvno pa je, da si drzne ta list pisati o veliki dobrohotnosti vlade napram slovanskim zahtevam, ko še niti slovenska delegacija nima pozitivnega odgovora, in rotiti slovenske zastopnike, naj gredo z vlado čez drn in strn.

Nova taktika nemških opozicijonalcev. Sedaj, ko je postala brezpomembna jedina pridobitev v dosedanjem boju proti jezikovnim narodbama, namreč zedinjena nemška opozicija, kakor trdi dunajska židinja »Neue Freie Presse«, prinašajo ultragermanska glasila obširnej razmišljanja o nadaljni taktiki pristno germanskih elementov, ki niso zadovoljni s postopanjem nemške ljudske stranke. Pravijo namreč, da ti krogi, katerim ni več sveta jedinstvo nemških bojevnikov, ne marajo več nasprotovati Nemcem »sovražni« vladi in da bodo šli z njo v vsakem slučaju. Seveda tega sami ne verujejo. Vse drugo pot bo pa nastopila nemška ljudska stranka, ki se mora na vsak način zjediniti s Schönererjevo kliko. Pričeti mora namreč s formalno in materialno obstrukcijo, to se pravi, njeni člani bodo zopet jeli rjuti z Wolfovci in bodo s tem prisilili grofa Thuna, da hoté ali nehoté konečno vendar le poseže po § 14. in tako da povod uporé nemškega naroda.

Otvoritev bolgarskega sobranja. Sporočilo se je že, da je knez Ferdinand s posebnim prestolnim govorom minuli četrtek otvoril sobranje. V svojem govoru je povdarjal, da vlada sedaj v deželi popolen (!) mir. Zadnje mirne (!) volitve so pokazale, koliko je deželanom na tem, da se poslužujejo pravic, ki jim jih podaja novi volilni zakon. Ko je knez še povedal, da se je v proračunu tudi za bodoče leto doseglo ravnotežje, ne da bi bilo treba naložiti deželi novih bremen, je prešel v svojem govoru na razmerje Bolgarije napram vnanjim državam. Kajpada je moral veljati prvi poklon »predobremu« suverenu v Carigradu, ki bolgarskemu zastopniku na njegove optovane pritožbe vse obljubi, potem pa nadalje mirno gleda, da turški krvniki napadajo, ropajo in moré v bolgarskih pokrajinah. Potem pa je omenjal svojega obiska v Petrogradu, kjer je zadostil svoji dolžnosti s tem, da je predstavil carju in carinji prekrščenega prestolonaslednika Borisa, ter prijateljskega vsprejema pri črnogorskem knezu, ki mu ostane trajno v spominu. Sploh pa, končal je knez, so razmere naše države zelo ugodne napram vsem sosednim državam.

Revizija Dreyfusove pravde. Po skoro dvanednem govoru svetnika Barda in daljših pojasnilih zagovornikovih je izrekel v soboto zvečer kasacijski dvor po triurnem posvetovanju svojo razsodbo, ki se takole glasi: Sodni dvor izjavlja, da je zahteva po reviziji formalno utemeljena in bo sam uvedel dopolnilno preiskavo. O zahtevi glavnega prokuratorja, naj se takoj prekliče nad Dreyfusom izrečena sodba, pa sodišče sedaj še

ne more sklepati. — Ta razsodba, ki sicer še ne pomeni popolne zmage židovske klike, je vendar v židovskih krogih povzročila veliko radost, ker so popolnem uverjeni, da bodo tem potom dospeli do konečnega cilja. Vsekako pa je kasacijski dvor postopal zelo previdno. S svojo razsodbo se ni hotel zameriti nobeni obeh glavnih strank. Člani sodišča so dobro vedeli, da bi sedaj, ko je Francija brez vsake vlade, ne bilo varno razsoditi niti za niti proti Dreyfusu, in so toraj definitivni odgovor, kakoršnega so se židje nadjali že v soboto, odložili na čas, ko bo že na krmilu židom in framasonom prijazna vlada, kateri ne bo čast francoske armade prva stvar.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 31. oktobra.

(Nezaslužen poklon.) »Soča« je zadnjič dejala, »da so« Slovence vzbudili s svojo taktiko precej zanimanja za Slovence in morda pripomogli, da se nam vsaj »obljubljajo« drobtinice, četudi homo morali nanje čakati, kakor tisti lačni osel, ki je tudi čakal, da trava zraste, a je med tem crknil.« Te malenkostne besede, ki pa je v njih malce priznanja za taktiko »Slovenčarov«, so močno zbolele gospodo okrog »Naroda«. »Soča«, piše sobotni »Narod« pod zgornjim zaglavjem, pripisuje »Slovenčevi« akciji za prestop v opozicijo prevelik pomen. Akcija, katero je vprizorila klerikalna stranka, ni slovenski stvari čisto nič koristila, ampak jej samo škodovala in še prav močno škodovala. Sedaj nam o tej stvari še ni možno govoriti, a če se »Soča« zanima za to zadevo, naj se obrne do ljubljanskega župana Hribarja. Ta jej bo povedal, kako je na merodajnih mestih vplivala klerikalna akcija, in potem nam gotovo pritrdi, da je bila ta akcija velika — neumnost.« Nismo si mogli kaj, da se ne bi nasmejali o tako smešni in res neumni pisavi »Narodovi.« Prav radovedni smo bili, kaj si pač misli župan Hribar, ko mora vzprejemati take »Narodove« poklone. No, župan Hribar nam je sporočil, da je že pismeno protestiral proti zlorabljenju njegovega imena v sobotni »Narodovi« notici. Sedaj pa nam ni treba ničesar dodati in tudi »Soča« lahko ve, koliko vere gré »Narodu«.

(Shod v Dobropoljah.) Včeraj popoldne je bil v Dobropoljah pod predsedstvom gosp. Jos. Merharja mnogoštevilno obiskan ljudski shod, na katerem sta govorila notar Gruntar prav poljudno o dednem pravu, o stvari, o kateri ni za nas nikdar dovolj poduka, ako hočemo, da se zmanjša število dragih pravnih zaradi dedščine, in kanonik Kalan o gospodarskih in političnih razmerah Slovencev, dokazujoč, da treba liberalizem pobijati na vsej črti, ker je najhujši sovražnik duševnega in gmotnega napredka vsakega naroda. Poslušaleci so z velikim zanimanjem sledili govoroma. Zborovalci so si tudi ogledali krasno urejene prostore in naprave ondotnega kmetijskega društva, ki zelo uspešno deluje, kupujoč in prodajajoč skupno za društvenike razno blago in ki je v zadnjem času napravilo vzorno vrejeno mlekarnico ter že razpošilja mleko, surovo maslo in sir v razne kraje. Izvrstno izdelano blago se seveda lahko prodaja. — Snovateljem kmečkih združenj in posojilnic je svetovati, da si v Dobropoljah ogledajo, kako treba stvar prijeti in vrediti, da se dela z velikim vspehom. — Na shodu so se vsprejele po posestniku Vdoviču predložene nastopne resolucije: 1. Ljudski shod v Dobropoljah odločno ugovarja, da naši narodni nasprotniki vsak pojav med Slovenci, ki teži po večji gospodarski in politični svobodi, krivo tolmačijo in sumničijo celo njegovo neomadeževano lojalnost, ter izreka oprt na zgodovino in sedanjost svojemu presvitemu vladarju neomejeno ljubezen in udanost ter večno zvestobo habsburško-lotarinški dinastiji. 2. Ljudski shod v Dobropoljah prepričan o važnosti slovenskega vseučilišča in nadsodišča za slovenske pokrajine v Ljubljani, pozivlja vse slavne občinske odbore slovenskih občin v polit. okraju Kočevskem, da v najkrajšem času pošljejo na državni zbor peticije za vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani. 3. Ljudski shod v Dobropoljah prepričan o potrebi vzajemnega nastopanja Slovencev in Hrvatov v borbi za skupne gospodarske in politične pravice obeh bratskih narodov odo-

Daleč na jugu je molel iznad morskega površja jadrenik odhajajočega »Oresta«. Vsaki čas se je moral skriti v sivi dalji.

Pod ribičevo kočo je spirala na obali Dragica mreže. Nekako čudna se mi je zdela danes. Vedno in vedno se je ozirala tja čez morsko gladino, zopet in zopet ji je uhajal pogled — kam? — Menda ne za odhajajočo ladijo? Lahko!

Prijetno so šepetali morski valovi, božajoči ji noge. Izvestno so ji napolnjevala srce nenavadna čustva, kajti iz prsij ji je kipela strastna pesen:

»Ladjo, na putu
Daj se ne smeti,
Drago mi nosi,
Žurno mi leti,
Jedru ti u pram dug
Duvao horai jug!«

Za nekoliko časa je prenehala... Na jugu je ravnokar izginil iznad morske površine jadrenik mogočnega »Oresta«. Ljubko so valovili valčki od obrežja, izginjajoč tam za obzorom v sivo haljo mrežastih meglic.

Deklica je pela dalje:

»Zvezde ti sjale,
Svjetlale pute,

Vihora sile
Neka ušute!
Dala ti božja moč
Skoro u luku doč!...«

Poslušal sem deklico in se zamislil: »Bog zna, kakšna čustva vabijo dekletu to popevko iz prsij? Kaj jih vspodbuja, podžiga in krepi...? Izvestno upanje! — Oh, kako rahla cvetka to upanje. Često prazna slepilka...«

Premišljeval sem dalje in dalje, dokler me ni vzdramilo stričevo polglasno mrmranje:

»Kaj? no, no... Kružić kapitan?... Kaj pride admiralu na misel?... Oklopnica »Thegetthof«... pri slavnostnem manevru... sam presvetli cesar... odlikoval... seveda, seveda, ha, ha...«

Stric je čital neko poročilo o mornarici, in ni se mogel vzdržati glasnih opazk. To je bilo v njegovi naravi.

Skoro potem so se odprla vrata in mej njimi se je prikazala naša dekla.

»Gospa pravijo, da bi šla zajutrekovat. Kava je pripravljena!«

Stric je odložil časopise, molče vstal in odšel. Tudi jaz sem mu sledil. (Dalje sledi.)

brava nastop in izjavo zastopnikov katoliško-narodne stranke na Sušaku ter želi, da bi ideji izraženi na Sušaku poslanci slovenskih dežel obrnili vso pozornost. 4. Ljudski shod v Dobropoljah poznavajoč žalostno stanje slovenskega naroda v obmejnih okrajih izraža iskreno željo, naj društvo »Naša straža« začne skoraj delovati ter z umnimi gospodarskimi in obrtnijskimi napravami zajezi raznarodovanje in propadanje slovenskih delavskih stanov na slovenski jezikovni meji.

(Občni zbor) katoliškega političnega društva za kamniški okraj je imel včeraj pri Kristofu v Kamniku mnogobrojno udeležbo. Udov ima blizu 800, ki vsi dobivajo »Domoljuba« kot društveno glasilo. Preostanka ima blagajna letos 62 gld. Poleg poročil gospoda Orla, tajnika Kalana in župnika Bernika sta govorila tudi državna poslanca Vencajz in dr. Krek. Prvi je jasno narisal razmerje poslancev do vlade in poleg tega temeljito opisaval potrebne reforme v korist kmečkemu stanu, dr. Krek se je pa bavil z gospodarskimi vprašanji, vzlasti z obrtnim in delavskim, s posebnim ozirom na kamniško mesto in njegov okraj.

(Javno predavanje) v »Katoliškem Domu« včeraj je bilo dobro obiskano. Predavatelj gosp. Evgen Lampe je s številkami dokazoval propadanje ljudskega premoženja v Avstriji in grozno naraščanje velikega kapitala, z vzgledi pojasnoval npravni propad v družini, v stanovih, v narodih in v državi ter narodnogospodarski učinek tega propadanja. Dokazal je, da je zakrivil to zlo liberalizem, ter kratko omenivši socijalno demokracijo prešel na zahteve krščanskega socijalizma, katere je razdelil v dve vrsti: v delo ljudstva samega na polju samostojne organizacije in v dolžnosti vlade, ki se mora popolnoma otresti liberalnih gospodarskih načel o neomejeni svobodi ter nastopiti kot varhinja kmeta, obrtnika, delavca in malega trgovca. Dasi je govornik govoril skoro pet četrt ure in dokazoval vse na podlagi statistike, je mnogobrojno občinstvo vendar vstrajno in z največjim zanimanjem poslušalo. Predavanja se bodo nadaljevala.

(»Slovenski Narod« pa resnica.) »Slovenski Narod« ne more prav iz zagate, ki je vanjo zagazil z očitno lažjo, da je bil o zadnjih deželnozborskih volitvah loški samostan središče klerikalne agitacije. Govoriči nekaj o volitvah pred tremi leti, kakor da je bil članek, v katerem trdi, da je bil »središče vse klerikalne agitacije zopet loški samostan«, pisan pred tremi leti in ne zadnji četrtek! Potem pa sila imenitno sklepa: »Čuli smo, da se g. Zavodnik za politiko ne briga, a ima v kolegi Plavežu strastnega politikastra, torej je istina, da je bil samostan središče agitacije; torej »če te ženske ne bodo mirovale itd...« Res, klasični dokazi, dostojni »Slovenskega Naroda«! Laž je, da je katehet »Bleiweis hodil ruvat v Kranj zoper kandidata narodne stranke«, kakor je pisal »Narod«; laž je, da je »vodil v Loko vso agitacijo«, kakor je zopet trdil »Narod«. A recimo, da bi tudi bilo tako, se li mar potem nunski samostan že more imenovati središče vse klerikalne agitacije; se li sme reči, da so ženske delale zgago; se li sme upravičeno grditi nune, ter lažnjivo namigavati občinstvu, kakor da se v samostanu gode Bog ve kakšne stvari. Kar pa se tiče kanonika Kalana — štirikrat je že »Sl. Narod« trdil, da je šel tisto nedeljo v Loko agitirat —, je pisava »Narodova«, ne vemo, ali bolj zlobna ali otročja! Zdi se nam prav taka, kakor poročila o tisti famozni zaroti v Parizu. »Zarota, zarota! zavpili so. Provincijal jezuitov se je zarotil z generalom Boisdeffrom zoper republiko!« Nam se je zdelo od početka smešno, in radovedni smo bili, kako bodo listi to dokazali. »O da, dejala je N. Fr. Presse, zarota, zarota, vsaj so videli generala Boisdeffra, da je šel v hišo jezuitov!« Prav tako neumno in zlobno dokazuje »Sl. Narod«. Ker kanonik, prišedši z doma iz Pevna, ni hotel stati na cesti in na cesti čakati pošte, stopil je po navadi k znanim duhovnikom v samostan. »Alo, zavpil je »Narod«, zarota, zarota! Kanonik je šel agitirat, ruvat v samostan. Samostan je torej središče klerikalne agitacije! — »Narodova« pisava o vsej tej stvari se je zopet odkrila za pristno — čifutsko!

(Repertoire slovenskega gledališča.) Jutri zvečer se po vsakoletni navadi predstavlja žaloigra

v petih dejanjih »Mlinar in njegova hči«. V petek dne 4. novembra se predstavlja »Klarica na vojaških vajah«.

(Pevsko društvo Ljubljana) poje jutri popoldne ob 3. uri pri sokolski piramidi na pokopališču naslednje žalostinke: »Rože in trnje«, »Mrtvaški bleedi angelj« in »Oče naš«.

(Drugi promenadni koncert kluba »Zvezde«) v Narodnem domu včeraj popoldne se je zopet dobro obnesel. Vsi prostori so bili zasedeni. Občinstvo se je, kot pri prvem koncertu, vrlo dobro zabavalo in po vsaki točki dalo duška glasnemu priznanju. Tamburaški klub proizvajal je 10 komadov, med njimi tri nove in težke, povsem pohvalno in v vsestransko zadovoljnost.

(Na celovski realki) so morali izključiti te dni dva dijaka radi razžalenja Njega Velikanstva cesarja!! Ta dogodek zopet jasno osvetljuje, kakšen duh navdaja »nadebudno« našo mladino! A tu se tudi zopet kaže, kako prav poje Nemec: »Wie die Alten singen, so zwitschern die Jungen«. Če se profesorji odlikujejo po skrajnem nemškonacionalnem mišljenju ter to ostentativno kažejo, smemo-li potem od dijakov pričakovati boljših sadov? Kam plovemo?!

(Ržiške volitve.) Poroča se nam še nastopno o teh volitvah: Kako skrbno so se mokrači pripravljali na volitev, priča dedič rajnega »Delaveca« »Rodoljubček« št. 14, ki pripoveduje, da je prišlo že 12. junija 5 mokraških volilcev k županstvu staviti neke zahteve glede novih volitev, potem pa zadá par bre vrlemu županu Klobučiču. — Že to kaže, da so bili mokrači zmage gotovi in da so željno pričakovali dne, ko se jim izroči občinska blagajna, ki je v jako dobrem stanju. Kaj pa je dalo našim rudečkarjem toliko poguma? Državnozborske volitve lanskega leta, pri katerih so zmagali v 5. in celo v 4. kuriji. Takrat je zrasel greben našemu Mihelnu, ki se je obnašal nato s svojimi pajdaši tako, kot bi bilo vse Zagorje z vso okolico njegova last. Spominjamo na surove napade po volitvah. Kdor ni tulil v njihov rog, ni bil nikjer varen pred njimi. Okoličani si niso upali skozi Zagorje hoditi. »Sedaj je pa konec tega p.....a a.....a«, bila je njihova parola. To so bili hudi dnevi za poštene ljudi. V ržiški občini je bilo torej pričeti odločilen boj zoper nje. Zato je katol. delavsko društvo iz Ljubljane sklicalo znani javni shod v Mediji dne 9. junija t. l. Čobal je čutil nevarnost, zato je popustil doma napovedani shod in pridrl z vso svojo gardo (okolu 200) dve uri daleč, da bi shod preprečil. Bil se je hud boj in le skrajno taktno postopanje nas kršč. socijalcev je odločilo zmago; kajti Čobal je s svojo gardo zapustil bojišče. »Shod bo imel brez dvojbe mnogo dobrega vpliva. Sodimo, da je Čobalova glorijska v ržiški občini pri kraju«, je pisal »Slovenec« št. 6 t. l. »Delavec« od 16. januarja t. l. pa je trobil: »Krščanskim socijalistom se še vedno cedé sline po zagorski okoličnici, kjer jim pa nikakor nočejo rožice cveteti. Misleč, da se tukaj lahko tako postopa, kakor po nekaterih drugih krajih na Kranjskem, priredili so shod... prepričan sem (Čobal o sebi na shodu), da oni, ki se danes še naši nasprotniki, bodo postali naši prijatelji. Burno pritrdjevanje... Ako sedaj klerikalci v »Slovenca« poročajo o nekakšni zmagi, jih moramo pomilovati.« Tako rajniki »Delaveca« oziroma Tschobbel. Celo »Arbeiterzeitung« je prinesla o tem važnem shodu članek pod naslovom: »Popolen poraz državnega poslanca dr. Kreka.« Kako strašno! Ubogi Evangelist! In sedaj taka lepa zmaga. Kako se vse čudovito hitro spremeni! Dva taka poraza morata vendar vsacega spametovati, tudi Čobala in njegove najbolj zaslepljene privrženice. Pa vzemimo, da bi bili zmagali nasprotniki. Kaj bi bilo? Čobal bi bil dobil vso komando pri županstvu; in tak človek naj bi gospodoval ržiškim vrlim kmetom? Najbolje pa bi bilo še to, ker bi bil lahko postal tajnik županskih kandidatov čevljarja Štepišnika ali krčmarja (!) Bruteta in bi bil na ta način pomnožil svoje v zadnjem času pičle dohodke. Vzemimo, da bi imela vsaka stranka polovico odbornikov, potem bi pri volitvi župana in pri vseh sklepih odločeval nam neprijazni rudnik s svojim virilnim glasom. In končno vprašamo

vse mokraške volilce iz zagorske fare: Kaj pa imate sedaj od tega, da ste postopali le po Mihelnovi komandi? Pot zastonj; mnogi ste zato celo »siht« opustili; popolen poraz in to, da pride na ves zagorski del občine le jeden odbornik. Ako bi ne bili, kakor povsod, tudi pri tej volitvi bobnali na svoj mokraški boben in ne poslušali »krivega proroka« Čobala, kateri pač le dobro skrbi za svoj žep in mu je vaš blagor le deveta briga, tedaj bi se združili vsi volilci iz Podkrajja in Lok in imeli bi lahko polovico odbora in še župana v zagorski fari, torej doma. Toda za kaj tacega vi mokrači nimate smisla; vam je le za to, da bi mogli vpiti in v svet trobiti: Mi socijalni demokratje smo zmagali, mi smo dobili v roke občino, kar se dosedaj še ni zgodilo na Slovenskem. Da se to ni zgodilo in se ne bode, zato bomo poskrbeli že mi krščanski socijalisti. Če tudi rekurate, vas zagotovimo, da boste drugič še bolj slavno propadli, ker bodo sedaj pogum dobili tudi tisti volilci, ki so iz strahu pred vašo drzovitostjo ostali doma. Torej na svidenje, če ne pod osodepolnim sv. Jurjem, pa kje drugje.

(Musica sacra.) V torek, dne 1. novembra je pontifikalna maša v stolnici cerkvi ob 10. uri: Instrumentalno mašo »in honorem s. Luciae« zložil dr. Fr. Witt, graduale in offertorium Anton Foerster. V sredo ob 10. uri pontifikalna maša: Requiem je zložil Karol Santner, Dies irae se poje koralno. — V mestni župni cerkvi sv. Jakoba 1. novembra velika maša ob 9. uri: Tretja maša Brosigova, graduale Foersterjev, offertorij Brosigov.

(Židovsko-liberalna nesramnost) preseza že vse meje. Prodajalec paprike in fabriških črevljev, znani žid Schlesinger, priobčil je v »Neue Freie Presse« inserat, v katerem se norčuje iz Najsvejšega ter je spravlja v zvezo s papriko in črevlji. Katoliški poslanci so radi tega po dr. Kapfererju tudi stavili na vlado interpelacijo. Državno pravništvo dunajsko je tožilo radi tega inserata žida Schlesingerja in odgovornega vrednika »N. Freie Presse« Kohlerja. Obravnava pred porotniki vršila se je 27. t. m. in sta bila oba spoznana krivim ter obsojena Schlesinger na mesec dni zapora, Kohler pa na denarno globo 50 gld. Lepo utemeljeval je državni pravdnik dr. Bobies obtožbo. »Na dvetisočletno preteklost,« rekel je, »zre katoliška cerkev. Navzlic najstrastnejšim napadom ni samo zmagovito prestala najhujše viharje, marveč se je še okrepila in postala velika.« Nadalje opozarjal je na to, da je dotični inserat skrajno žaleč za čutila katoličanov. Z vznesenimi besedami opisaval je državni pravdnik čutila pobožnega otroka, kedar pristopa prvič k mizi Gospodovej! In v smrtnej uri je tudi njemu, ki je poprej izgubil vero, telo Gospodovo zadnja tolažba in znak sprave z Bogom. Nečuveno je torej, ako si upa žid Schlesinger svojo papriko in svoje črevlje staviti na isto stopinjo z zakramentom, ki je nam katoličanom najsvetejši. Ožigosal je končno postopanje lista in moderno reklamo. Tako državni pravdnik. Vesel znak časa je, pristavljamo, da taka predrzna izzivanja katoličanov najdejo tak odmev.

(Iz Višnje Gore) 28. oktobra: Zdi se, kakor da bi narava letos ne hotela zaspati. Mila jesen jo drami, da poskuša, ima li še toliko moči, da bi rodila cvet in sad še v drugič. Dokaz temu je, da moreš v naših krajih nabrati šopek zrelih rudečih jagod (Fragaria vesca) in nabaviti si lepih cvetov iste rastline za herbarij. Tudi cvet vijolice (Viola odorata) lahko vidiš. Kdor ne verjame, naj pride pogledat, predno pade prva slana.

(Nezgoda.) Leopold Žibert iz Lipelj je v pijanosti padel, ko je šel na svisle po žganje in bil takoj mrtev, star še ne 40 let. Spolnile so se nad njim besede: Kakoršno življenje, taka smrt.

(Železnična proga Zagreb - Reka) je odprta osobnemu in brzojavno-tovornemu prometu.

(Domači pravnik.) V Manzevem zalogu na Dunaju izhajati je začel v zvezkih (cena vsakemu je 30 kr.) znani »Andreas Haidinger's Selbstadvocat«. Dobi se v vsaki knjigarni. Knjigo priporočamo tistim, ki imajo opravka s katerimi koli pravnimi posli. Bila je že dosedaj na najboljšem glasu, nova izdaja pa upošteva tudi vse nove zakone. O knjigi spregovorimo že svojedobno.

(Kupčija s kužnimi baccili.) Kako lahko miselno in brezvestno so postopali čifutski zdravniki in drugi funkcionarji na dunajskem patolo-

gično-anatomičnem zavodu, priča sledeča ovadba državnega pravdnštva. To je namreč prišlo na sled mnogim tatvinam kužnih bacilov, katere so dotičniki prodajali mestnim zdravnikom in optikom, ki so s tako nevarno stvarjo delali reklamo za svoje mikroskope in kazali kupovalcem kužne bacile.

(Slovesne prisege) Novinci-vojaki bodo jutri ob devetih na dvoru nove vojašnice slovesno prisegli zvestobo svojemu najvišjemu vojskovodji — cesarju.

(Žrtva poklica.) Dne 25. okt. je v Pragi umrl dr. Laura, asistent na porodni kliniki češke univerze. Ko je neki bolnici injiciral antitoxin, se je zastrupil.

(Velikomestna beda.) Na Dunaju je živel dni- nar Jožef Käsner v taki revščini, da ni mogel plačevati stanovanja. Pomagal si je tako. V Briggittenau-i je prostor, kamor se dovažajo smeti. V tem velikanskem kupu si je naredil votlino, v kateri je prenočeval. S cunjami in slamo si je postiljal. V noči med 23. in 24. oktobrom se je pa njegova spalnica podrla in revež se je zadušil v smeteh.

(V okolici Soluna) je padala 20. t. mes. toča 8 minut. Zrna so bila nekatera tolika, kakor kokošja jajca. Škoda je velika. Drugi dan se je tam vtrgal oblak, voda je preplavila ulice do 40 cm. višine.

(Trtna bolezen.) Francoz Agnely trdi, da je našel novega trtnega škodljivca, ki se imenuje »Gribouri«. Ta majhna rujava žuželka polaga svoja jajčica v korenino, kjer se pasejo ličinke.

(Kdaj se začne 20. stoletje?) 20. stoletje se začne še le 1. jan. l. 1901, ker spada l. 1900 še k zadnji dekadi 19. stoletja.

(Strašna toča) je bila 19. t. m. na otoku Malta. Navstal je vrtnčast vihar in iz njega se je usula toča. Napravila je mnogo škode.

(Starost dežnika.) Francoski strokovnjaki se mnogo trudijo, da bi dognali starost dežnika. Cylinder je, kakor je znano, pred kratkim časom praznoval stoletnico. Dežnik je starejši. Ko je o francoski revoluciji kralj bežal iz Pariza, je padel z voza dežnik, ki ga še sedaj hranijo. Dežnik je od modre svile z rudečim nebom, »čepči« so od pozlačenega bronza. Toda to ni bil prvi dežnik. Nekateri sodijo, da je bil izdelan prvi dežnik že leta 1680. Drugi mu prisojajo še višjo starost. Že leta 1673 omenja kraljevi inventar 11 solnčnikov iz raznobarvenega tafeta in poleg še tri iz povoščenega platna z zlatom in srebrom obšitega. Zadnji trije so bili bržčas tudi za dež. Že l. 1648 so sledi dežnika. A pred tem letom so bili poznani menda le solnčniki. Seveda prav gotovo še tudi to ni. Morda so imeli solnčnike tudi za dež. Res je tehtovit učenjak iz neke knjige »Jehan de Paris«, ki je izšla leta 1532, skušal dokazati, da o tem času dežniki še niso bili znani, a drugi nič manj razboriti učenjaki so mu glasno ugovarjali. V le-tej knjigi ima namreč neko poglavje naslov: »Kako so se junak Jehan in njegovi spremljevalci zavili v plašče in zbežali, ko se je vtila ploha.« Rečeni učenjak je iz tega sklepal, da tedaj še niso poznali dežnika, sicer bi bili junaki razpeli dežnik. Toda drugi temu dokazu ugovarjajo, češ, morda so pa junaki dežnike pozabili doma. Vsakdo vidi, kako težko je odločiti to pravdo, in vse kaže, da bo treba še trudapolnih študij in učenih spisov, predno se to vелеvažno vprašanje dožene do konca!

(Zlati zaklad na otoku Zante.) Zelo razburjeno je sedaj ljudstvo na grškem otoku Zante. Tam namreč kopljejo zaklad. Nek Italijan ima v rokah star pergamen iz srednjega veka, ki je na njem pisano: »Ko je l. 1536 Sulejman premagal in opustošil otok Corfu, so se tudi prebivalci otoka Zante zbal, da ne bi jednaka osoda zadela tudi njih. Zakopali so torej zaklad več metrov globoko v zemljo, potem pa so zbežali.« V pergamenu je tudi popisani kraj, kjer je zakopani zaklad, namreč »v trdnjavi blizu cerkve sv. Lukeža, pod veliko rdečo skalo«. Že l. 1600 so skušali izkopati zaklad, a ne ve se, s kakšnim uspehom. L. 1814 so prav tam začeli kopati Angleži, prišli so do imenovane skale, a potem so opustili kopanje. Sedaj se je rečeni Italijan pogodil z nekaterimi Grki, da bodo skupaj kopali. Grška vlada je v to privolila, ker polovica zaklada, če ga najdejo, pripade njej. Zato je postavila tja vojake, ki noč in dan stoje na straži, da ne bi kdo kaj vzal. Kopljejo že dalj

časa. Najprej so prikopali do nekega vodnjaka. Izčrpali so vodo. A na dnu ni bilo »rdeče skale«, ampak dve votlini. Jedno že odkopujejo. Prekopali so že kakih 80 m. mimo cerkve sv. Lavrencije. V votlini je neka zidina, 1½ m. visoka. Če kdo vdari ob njo, votlo zagrmí. Kaj je v njej, se še ne ve, a pokazalo se bo kmalu. Tako poročajo listi iz Aten 12. t. m.

(V New-Yorku) so zaprli velikega sleparja Traviza. Živel je v New-Yorku že več let v krasni palači, imel družino, in bogato gostil prijatelje in znance. Policija pa je odkrila, da je velik slepar. S kakimi 100 pomagači je kradel zlatnino in srebrnino. Žena ni nič vedela zato. Doma je imel sobo, češ, da se bavi s »kemijo«, a je le v njej topil prstane in broše in drugo zlatnino. Našli so pri njem za 20.000 dolarjev dragih kamenov in zlatnine. Ko so ga prijeli, je potegnil revolver in strelil. Potem pa se je uljudno opravičeval, da je le mislil, da so ga hoteli napasti, in da je nedolžen. A nič mu ni pomagalo. Odvedli so ga v zapor.

Društva.

(Občni zbor slov. zidarskega in tesarkega društva v Ljubljani) vršil se je dne 9. oktobra po naznanjenem vsporodu. Udeležilo se ga je 46 članov. Predsednik gosp. Miha Srakar otvori zborovanje, pozdravi navzoče ter povdarja v nadaljnjem govoru potrebo tega društva, kojega naloga je, skrbeti za to, da se člani mejsebojno spoznavajo, strokovno izobražujejo ter gojijo slovansko pesem. V ta namen ustanovila se je risarska šola, koja je marljivo in uspešno vodil g. Fran Pust; g. kapelnik Hilarij Benišek pa je po svojem neutrudljivem prizadevanju izuril člane-pevce tako, da lahko povsod brez skrbi nastopijo. To se je pokazalo pri veselici dne 26. septembra 1897 v »Narodnem domu«, nadalje pri letošnji spomladanski veselici, prirejeni v korist strokovne šole, posebno pa še o priliki blagoslovljenja krasne društvene zastave, ki se je na uprav sijajen način vršilo dne 4. septembra t. l. Dne 8. septembra t. l. udeležilo se je društvo z zastavo tudi slavnosti blagoslovljenja zastave pevskega in tamburaškega društva »Zvon« v Šmartnem pri Litiji. — Društvo imelo je v pretečenem letu 192 rednih in 71 podpornih članov; kot ustanovnik pristopil je g. Filip Supančič. Pevski zbor štel je 35 članov. Predsednik spominja se tudi dveh med letom umrlih članov, enega rednega in enega podpornega; v znak žalovanja dvignejo se navzoči raz sedežev. — Blagajnik poroča, da je imelo društvo v pretečenem letu 2408 gold. 67 kr. dohodkov in 2220 gld. 67 kr. stroškov, tako da ima gotovine 188 gld. Če se prišteje še vrednost inventarja, ima društvo 1532 gld. 90 kr. premoženja. Zastava stala je 990 gld. 90 kr., pohištvo 354 gld., za društvene prostore, razsvetljava in šolske potrebščine pa se je izdalo 750 gld. Ostala svota 125 gld. 77 kr. porabila se je za tiskovine in razne druge potrebščine. — V odbor bili so končno izvoljeni: gg. Fran Makorati, predsednikom; Miha Srakar, podpredsednikom; Hinko Magister, blagajnikom; Josip Čilenšek, tajnikom; Fran Pust, njegovim namestnikom; Anton Gutnik, predsednikom pevskega zbora; Fran Mozetič, Fran Pregelj, Ernest Noth, Anton Jevnikar, Fran Mekinc, Anton Jenko, Ivan Jager in Fran Zakotnik, odbornikom; namestnikom pa: gg. Josip Anžič, Ivan Pregelj, Anton Pregelj in Anton Merlak. Nadalje sta bila izvoljena gg. Fran Valla in Ant. Steiner računskima pregledovalcema.

(»Martinov večer«) priredi pevsko društvo »Slavec« dne 13. novembra t. l. v gostilniških prostorih pri »Virantu«.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda za Rožák in okolico) priredi v nedeljo dne 6. novembra 1898, ob 3. uri popoldne, v gostilni pri gospodu Podlipniku v Podgorjah svoj letni občni zbor s sledečim vsporodom: 1. Nagovor načelnika. 2. Slavnostni govor. 3. Poročilo odbora o društvenem delovanju v pretečenem letu. 4. Volitev novega odbora. 5. Poučni govor. 6. Prosta zabava in petje. — K temu zboru vabi uljudno načelništvo.

(Slov. kat. akad. društvo »Danica«.) Za zimski tečaj l. 1898/99 se je odbor slov. kat. akad. društva »Danica« na Dunaju tako le sestavil: predsednik: stud. med. Frančišek Dolšák, podpredsednik: stud. phil. Jakob Bergant, tajnik: stud. iur. Anton Bartol, blagajnik: stud. phil. Bogumil Remec, knjižničar: cand. iur. Anton Carli, arhivar: stud. iur. Josip Dermastia.

(Društvo »Šumadija« v Pragi) si je izvolilo za leto 1898/99 naslednji odbor: Predsednik: akademični slikar Germ Josip (Slovenec); podpredsednik: stud. med. Milosavljević Jovan (Srb); tajnik: stud. phil. Prelog Milan (Hrvat); blagajnik: stud. med. Kras Milan (Hrvat); odbornika: stud. phil. Kenda Robert (Slovenec), stud. iur. Vukotić Jovan (Srb). Društvo je literarno, katero ima namen, gojiti poučna predavanja, glasbo,

podajati članom dobro knjižnico, v obče izobraževati svoje članove. Prosimo vse rodoljube, da podpirajo naše društvo z denarnim prispevkom ali s knjigami, da zamore ustrečiti svojemu namenu. Ustanovni član plača jedenkrat za vselej 10 gld., podpirajoči po 50 kr. mesečno. Prispevki in knjige naj se blagovolijo pošiljati pod naslovom: Društvo »Šumadija«, Praha, Kr. Vinohrady.

Odbor.

Narodno gospodarstvo.

Trgovska naslovna knjiga.

Ravnateljstvo ogerskega trgovskega muzeja v Budapešti naznanja trgovinski in obrtniški zbornici, da je izšel drugi pomnoženi natis naslovne knjige: »Les fabricants-Exportateurs de Pays de la Couronne Hongroise«, ki se p. n. oblastvom in javnim korporacijam na željo dopošlje popolnoma brezplačno, zasebnim tvrdkam pa, ako dopošlje stroške za poštino (1 krono). Pripomniti je, da je tekst sicer francoski, ker pa je pridejan stvarni register v nemškem in osmih drugih jezikih, med temi tudi v hrvatskem in srbskem, je naslovna knjiga vsakomur porabna.

Dobava žita.

C. kr. intendantca 3. voja v Gradcu namerava nakupiti večjo množino žita (pšenice, rži in ovs) po trgovskih običajih. Kot dostavne kraje določa Gradec, Maribor, Celovec, Beljak, Ljubljano, Trst, Gorico in Pulj. Vse skupaj se bode kupilo: 8600 meterskih centov pšenice, 40.400 met. centov rži in 47.800 meterskih centov ovs. Pismene ponudbe je pošiljati zapečatene c. in kr. intendantci 3. voja v Gradcu do 3. novembra t. l. do 10. ure dopoldne. Natančnejši podatki o ponudbenih pogojih in dostavnih terminih se lahko poizvedo v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Seznam večjih trgovin na Japonskem.

C. kr. trgovinsko ministerstvo je poslalo trgovinski zbornici seznam znatnejših trgovin na Japonskem, katerega mu je izročil c. in kr. konzulat v Jokohami po c. in kr. vnanjem ministerstvu. Seznam se lahko ogleda v pisarni trgovinske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Zunanjim interesantom se na željo dopošlje izpisek tvrdk pismenim potom.

Gospodarska organizacija.

Hranilnica in posojilnica v Vipavi imela je v mesecu septembru:

sprejemkov	gld. 9620-56
in izdatkov	» 7985-44
tedaj denarnega prometa	gld. 17606-

Hranilnih vlog se je vložilo v tem mesecu gld. 2304—, vzdignilo pa gld. 2167-81 in je stanje konec meseca septembra gld. 97.098-26.

Posojil se je dalo gld. 5765—, vrnilo se je pa gld. 687— in je stanje gld. 140.415-94.

Članov ima posojilnica 580.

Posojilnica v Dobropoljah imela je v mesecu septembru:

sprejemkov	gld. 5460-03
in izdatkov	» 6839-89
tedaj denarnega prometa	gld. 12299-92

Hranilnih vlog se je v tem mesecu vložilo gld. 1514-55, vzdignilo pa gld. 2223-36 in je stanje konec meseca septembra gld. 91.585-88.

Posojil se je dalo gld. 3390—, vrnilo pa se je gld. 534— in je stanje gld. 96.573—.

Članov ima posojilnica 305.

Hranilnica in posojilnica v Selcih nad Škofjo Loko imela je v mesecu septembru:

sprejemkov	gld. 4583-17
in izdatkov	» 2446-53
tedaj denarnega prometa	» 7029-70

Hranilnih vlog se je vložilo gld. 2003-78, vzdignilo pa gld. 375-70 in je stanje gld. 53.810-12.

Posojil se je dalo gld. 2070—, vrnilo se pa ni nič in je stanje gld. 45.513-75.

Naloženega denarja ima posojilnica 8000 gld. Članov ima posojilnica 158.

Hranilnica in posojilnica v Mengšu imela je v mesecu septembru:

sprejemkov	gld. 4619-25
in izdatkov	» 3267-62
tedaj denarnega prometa	» 7886-87

Hranilnih vlog se je vložilo gld. 2987—, vzdignilo pa gld. 483-50 in je stanje gld. 28.526-87.

Posojil se je dalo gld. 775—, vrnilo se pa je gld. 380— in je stanje gld. 13.278.

Naloženega denarja ima posojilnica 13.021 gld. 37 kr.

Članov ima posojilnica 171.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 31. oktobra. Cesar se je danes zjutraj povrnil iz Budimpešte.

Dunaj, 31. oktobra. Strežajka Albina Pecha je umrla včeraj zjutraj ob polu treh. Že v soboto zvečer je izgubila popolno vso zavest. Pokopali so jo zjutraj ob 6. uri na centralnem pokopališču na popolno enak način, kakor pred tednom umrlega dr. Müllerja. Stanje ostalih izolirancev je povoljno.

Solnograd, 31. oktobra. V prisotnosti kardinala knezonadškofa dr. Hallerja in deželnega predsednika grofa St. Julien so otvorili včeraj povodom cesarjeve petdesetletnice sezidano mestno preskrbovalnico.

Rim, 31. oktobra. Okrožnica papeževa o anarhizmu izide prihodnjo nedeljo.

Rim, 31. oktobra. Kreta se razdeli namestu v štiri v pet okrajev in bo jeden z mestom Kanea mejnaroden. — Italijanska vlada predloži v kratkem vevlastim razna vprašanja, zadevajoča dnevni red kongresa proti anarhistom, ki se vrši v Rimu 26. novembra.

Pariz, 31. oktobra. Vsled pritiska predsednika Faure se je udal Freycinet in prevzel vojni portfelj. — Majorja Esterhazyja so črtali in izključili iz častne legije.

Umrli so:

27. oktobra. Ivan Pribil, inženir, 68 let, Mikložičeva cesta 8, ostarelost.

28. oktobra. Hedvika Dinter, sivilja, 19 let, Florijanske ulice 9, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebe	Padačina v 24. urah v mm.
29	9. zvečer	737.1	10.5	sl. jzah.	jasno	
30	7. zjutraj	735.5	11.9	sr. jzah.	oblačno	0.0
	2. popol.	735.5	12.8	"	dež	
30	9. zvečer	735.8	13.3	sl. jzah.	oblačno	
31	7. zjutraj	735.2	12.2	sl. zahsah.	dež	7.5
	2. popol.	734.7	16.4	sr. jzah.	oblačno	

Srednja temperatura sobote 9.2°, za 1.4° nad normalom.
Srednja temperatura nedelje 12.7°, za 5.1° nad normalom.

764 1-1

Tužnega srca javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljani, nepozabni oče, ozir. tast in stari oče, gospod

Sigmund Schneider zasebnik

sinoči, dne 29. oktobra, ob polu 12. uri, previden s svetotajstvi za umirajoče, v 83. letu svojega življenja mirno v Gospodu zaspal.

Pozemski ostanki dragega rajnega se v ponedeljek, dne 31. oktobra, ob 1/5. uri popoldne v hiši žalosti Francovo nabrežje št. 29 vzdignejo in potem preneso na pokopališče k sv. Kristofu k zadnjemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Za tiho sočutje se prosi.

V Ljubljani, dne 30. okt. 1898.

Rudolf Schneider, sin. — Ema Schneider, snaha. — Fran Kollmann, zet. — Rudolf, Emi in Ludovik Schneider, Miroslav, Robert, Mici in Ana Kollmann, vnuki.

Na rip. portalis

714 10-8

cepljene trte

vrst: 1. rizling, beli in črni burgundec, rulandec, zeleni silvaneec, moslavina, bela in rdeča ranfolina, rumeni in damasc. muškatelec, beli, rudeči in narezljani španjol, kraljevina, plavec, bela rožica, kavščina, črna lipovšina, traminec, slankamenka — sto po 14 gld.,

in rip. portalis bilfe sto po 2 gld.

dobé se pri Antonu Ogorelec, nadučitelju pri Sv. Barbari v Halozah na Spodnjem Štajerskem.

Vozni red

avstrijskih državnih železnio, veljaven od 1. oktobra 1898.

Prihajalni in odhajalni čas označen je v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genova, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten.

Ob 6. uri 15 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto.

Ob 7. uri 5 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko.

Ob 11. uri 50 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj.

Ob 12. uri 55 min. popoldne mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Ob 4. uri 2 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genova, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.

Ob 6. uri 30 min. zvečer mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

Ob 5. uri 46 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Gmunden, Ischla, Aussee, Pariza, Geneva, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste.

Ob 8. uri 19 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 11. uri 17 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Genova, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Linca Pontabla.

Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 4. uri 57 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla.

Ob 8. uri 35 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 9. uri 6 min. zvečer osebni vlak z Dunaja via Amstetten in Ljubno, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Linca, Steyra, Solnograda, Beljaka, Celovca, Pontabla.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.).

Ob 7. uri 23 min. zjutraj v Kamnik.

" 2. " 05 " popoldne " "

" 6. " 50 " zvečer " "

Prihod v Ljubljano (drž. kol.).

Ob 6. uri 56 min. zjutraj iz Kamnika.

" 11. " 08 " dopoldne " "

" 6. " 10 " zvečer " "

Valentin Accetto,

zidarski mojster

v Ljubljani, Trnovski pristan 14,

se priporoča slav. občinstvu, prečast. duhovščini, gg. podjetnikom in društvom za vsa ter raznotera

zidarska dela.

Prodaja tudi iz lastne opekarne 588 19

opeko vseh vrst.

Št. 36435.

Koledar katol. tisk. društva
za leto 1899,
namenjen zlasti slovenski duhovščini, obsega tudi
"imenik učencev" za več ko 400 šolarjev.
Neudom stane krasno vezan gld. 1.20.

Simon Ogrin,

akad. slikar na Vrhniki, 754 6-2

se priporoča velečastiti duhovščini za vsako vrstno v njegovo stroko spadajoča

cerkvena dela.

Gospodarsko društvo v Ratečah na Gorenjskem

i š č e

zanesljivo prodajalko,

izvežbano v navadnem računstvu in veščo v šivanju. Prosto stanovanje s prosto kurjavo in svečavo. Plača po dogovoru. Služba se lahko takoj nastopi.

753 3-2

Sode prodaja

različne, majhne in velike, stare in nove

J. Buggenig,

sodarski mojster, 751 3-3

Cesta na Rudolfov kolodvor v Ljubljani.

Vožnje karte

in

tovorni listi

AMERIKO.

312 10 Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje radovoljno

koncesijonovana potovalna pisarna

E. Schmarda

v Ljubljani. Marije Terezije cesta št. 4, pritličje na levo. 362 25-20

300 hektolitrov

pristnega letošnjega vina
lastnega pridelka

je takoj na prodaj.

Cene:

Belo namizno vino . . hektoliter po 22 gld.

Črni toran " " 26 "

Vino je sladko in močno ter ima od 9—11 stopinj alkohola.

So d i se pošiljajo na naslov: Franjo Gorec župnik v Baderni, pošta Antignana, železniška postaja Pazin (Pisino) Istra. 758 3-2

Razglas.

755 3-2

Njegovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo je z najvišjim ročnim pismom z dne 18. avgusta letos povodom 50letnega vladarskega jubileja ustanoviti blagovolilo:

a) jubilejno svetinjo (medaljo) za civilne državne uslužbence in

b) častno svetinjo za štiridesetletno zvesto službovanje.

Jubilejna svetinja gre po dotičnem statutu vsem onim osebam brez razločka stanu ali spola, katere so bile od 2. decembra 1848 do 2. decembra 1898 ali so še v civilni državni ali pa tej jednaki službi in sicer aktivnim državnim uslužbencem brez ozira na dobo službovanja, bivšim uslužbencem pa le, ako dokažejo najmanj desetletno službovanje in niso bili odpuščeni disciplinarnim potom in niso bili obsojeni kazenskoprnim potom, da zgube rede in častne znake.

Državni službi jednako javno službovanje je isto, za katero se vsaj deloma rabijo ista disciplinarna in penzijska določila, kakor za državne uslužbence.

Uslužbenec, ki imajo pravico do provizij, kakor c. kr. cestarji, imajo tudi pravico do svetinje.

Častna svetinja podeli se za nepretrgano 40letno zvesto in zadovoljno delovanje v jedni in isti javni ali privatni službi brez razločka stanu ali spola. Zakonito aktivno službovanje pri vojaci sicer ne pretrga pričetu 40letne dobe, všteti se pa v isto sme le pri državni službi, sicer ne.

Bivšim uslužbencem pri državnih železnicah, kateri so se s prodajo teh železnic prevzeli v upravo privatnih družb, ter uslužbencem privatnih železnic, kateri so se po podražavljenji dotične proge prevzeli v državno železniško službo, je tudi pripoznati to svetinjo.

Po naročilu deželnega predsedstva z dne 19. t. m. št. 5006/pr. in 5077/pr. se vabijo vse v Ljubljani stanujoče osebe, katere menijo, da imajo po predstojajočih propisih pravico do omenjenih svetinj in katere ne stojé več v aktivni c. kr. državni službi, da se čimprej najkasneje pa

do dne 5. novembra letos

v uradnih urah zglasé pri podpisnem magistratu ustno ali pa pismeno in svoje dozdevne pravice z dekreti ali drugimi njih pravice dokazujočimi dokumenti dokažejo.

Vlog in prilog ni kolekovati.

Gledé vseh tukaj navedenih okolišnosti, ki pridejo v poštev, dajal bo magistrat potrebna pojasnila.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane.

dne 22. oktobra 1898.

Tisk »Katoliške Tiskarne« v Ljubljani.